

2020-08-31

Skogsstyrelsen
registrator@skogsstyrelsen.se
stefan.karlsson@skogsstyrelsen.se

Ert diarienummer 2020/1919

Remissyttrande ” Frivilliga avsättningar - förslag på system för uppföljning av geografiskt läge, varaktighet och naturvårdskvalitet”

Sveriges Jordägareförbund, här efter ”förbundet”, har tagit del av remissen och har följande kommentarer.

Generella kommentarer

Det är viktigt att omfattningen på områden som undantas från produktion redovisas på ett tydligt sätt för att vi som samhälle ska kunna ta balanserade helhetsbeslut gällande en av de få verkligen förnyelsebara resurserna, träfibern. Den avgörande frågan är hur mycket fiber som ska användas och hur mycket som ej får användas för att istället ersättas av icke förnyelsebara resurser. Att redovisa den 1/3-del skogsmark som satts av i form av formella avsättningar (t.ex. reservat & biotopavtal), områden som per definition är avsättningar (t.ex. impediment) och frivilliga avsättningar (inom eller utanför certifieringsorganen) fyller alltså en funktion. Men frågan är hur detta ska ske.

Vi uppfattar remissen som att Skogsstyrelsen (SKS) och Naturvårdsverket (NVV) anser sig ha rätt att kräva information från Sveriges skogsägare om deras frivilliga avsättningar. Det är vår ståndpunkt att så inte är fallet, utan att frivilliga avsättningar är ett förhållande mellan markägaren och certifieringsorganet.

Remissen andas en tro av att om mer information görs tillgänglig för myndigheter så kommer sakers tillstånd i skogen bli allt bättre. Samtidigt som varje statistiker vill ha sitt underlag lite bättre och en byråkrati vill ha lite exaktare underlag, så måste man ställa sig frågan om denna ökade precision är nödvändig och på vilket sätt det påverkar den enskilde skogsägaren och om det verkligen bidrar till bättre natur.

Man ska inte bortse att det var en detaljerad och exakt styrning som under större delen av 1900-talet bara tillät en lösning, vilket hindrade ett mångfasetterat skogsbruk och därmed naturvård. Det var först med skogsvårdslagen 1993 införande av frihet under ansvar som vi erhöll den mångfald av naturvård som utvecklas idag.

Så länge som vi inte känner till allt inom ekologin så är det centralt med mångfald i typer av skogsbruk och naturvård för att erhålla en mångfald av arter och biotoper.

Hur kommer information att användas i framtiden?

De flesta privatskogsägare är engagerade i sin fastighet och dess natur men man är orolig för kommande effekter av myndigheters agerande, en företeelse som på engelska kallas "creeping expropriation". Vilka åtgärder som görs idag kan vändas mot markägaren i framtiden? Vilka data som lämnas idag, riskerar imorgon att användas till något annat?

I denna remiss finns text om "åtgärder för grön infrastruktur". Något som får oss att reagera då NVV, genom bl.a. Ola Höjer så sent som 2019 betonade att Grön infrastruktur bara var en samling information och är frivilligt. Nu är det ett samlingsbegrepp för åtgärder och det väcker frågan om områden mellan värdekärnor kommer att beläggas med restriktioner. Hur kommer då data om frivilliga avsättningar att användas och vilka utökade krav leder det till från myndigheterna? Vi har andra liknande exempel, såsom när SKS lägger krav i Natura2000-områden som skiljer sig från Länsstyrelsens skötselplaner. Med ogrundad motivering så som "det skulle kunna...", beslut som låser fast upp till 26% av normal skogsmark utan ersättning.

Sekretess och öppen data

I remissen redogörs för den sekretess som omgärdad information inlämnad av enskilda till myndigheter. Samtidigt refereras det till EU och öppen data där sekretessfrågan framstår som mera oklar. Även om sekretessfrågan är utredd på nationell nivå så verkar det inte gälla på internationell nivå. Innan några förslag förs vidare behöver frågan utredas vidare för att säkerställa att inlämnade uppgifter är sekretessbelagda även på internationell nivå.

Överensstämmelse med rapportering

I remissen betonas betydelsen av frivilliga avsättningar. Det är mycket positivt men samtidigt kvarstår oklarheter kring dessa frivilliga avsättningars betydelse vid internationell rapportering om skyddad natur. Ska sådana avsättningar anses utgöra skyddad natur eller inte? Den frågan borde klargöras innan några förändringar genomförs gällande krav på inrapportering från skogsägare.

Konklusion

Förbundet anser generellt att rapportering om frivilliga avsättningar inte ska vara obligatoriskt utan bygga på frivillighet. Data om frivilliga avsättningar är en fråga mellan den enskilde markägaren och certifieringsorganen. Data på aggregerad nivå ska även i fortsättningen hämtas från certifieringsorganisationerna. Därtill är det lämpligt att fortsätta med Rixskogstaxeringens fältundersökningar.

Sveriges Jordägarförbund organiserar ca 500 av landets största privata lantbruksföretag och markägare, som tillsammans äger och brukar över 1 miljon hektar jord- och skogsbruksmark. Förbundet är organiserat i 5 regionföreningar och gemensamt för medlemmarnas egendomar är att de hyser både stora natur- och kulturvärden och omfattande lantbruksverksamheter. Förbundet och dess medlemmar representerar därför en unik helhetssyn på långsiktigt och ekonomiskt bärkraftigt landsbygdsföretagande parat med bibehållande och utveckling av värdefulla natur- och kulturmiljöer. Den självklara grunden för denna långsiktiga förvaltning är en stark och tryggad äganderätt.

Sveriges Jordägareförbund

Rickard Klingberg
Skogskommittén

Anders Grahn
Generalsekreterare